

TREBALL D'HISTÒRIA

LA PARET SECA I LES BARRAQUES DE CADAQUÉS

Ja anant cap a Cadaqués, tot enfilant-se al coll de la Perafita, se'ns va configurant el paisatge que en arribar al mar omplirà tots els vessants i tots els seus racons; un paisatge pedregós despulat de vegetació, i accentuat després dels últims incendis, sobretot els de l'estiu del 1986. Sobre el relleu, s'hi dibuixen les costelles del que ha estat la vida i el fons de riquesa agrícola del poble, les terrasses vestides amb murs de paret seca.

PROGRÉS DE LA VINYA

No podem parlar de la paret seca a Cadaqués sense parlar de la vinya, ja que aquesta és la que va provocar les construccions de les terrasses, les barraques i d'altres elements.

Del començament de la vinya en aquests indrets no se'n troben gaires informacions, però es pot quasi assegurar que el monestir de Sant Pere de Rodes, propietari de moltes de les terres de la comarca, hi va donar una bona empenta. Des del 1716, en què trobem una superfície de 154 Ha. ocupades per ceps de vinya, fins al 1879, amb 376 Ha., el conreu va anar augmentant progressivament, exceptuant dues davallades, una el 1736, quan els cucs varen afectar una gran quantitat de ceps, i l'altra el 1858, en què va arribar la primera malaltia americana.

El progrés més ràpid es va produir a

partir del 1865, quan la fil·loxera va afectar la vinya francesa, cosa que va afavorir l'empordanesa que va poder vendre molt millor els seus vins que ja exportava a la península ibèrica, a França i a Itàlia.

Fins que no va arribar la fil·loxera a Cadaqués, el 1880, la població es va anar mantenint i els terrenys dedicats al conreu de la vinya varen anar augmentant, prenent espai a la muntanya amb la construcció de milers de terrasses.

Per tant, podem dir que el 1880 marca la fi de la construcció de barraques i terrasses; a partir d'aquest any, una gran quantitat de terreny va quedar erm, i una part es va dedicar a l'olivera. Quan la fil·loxera va afectar el terme de Cadaqués, en alguns llocs de França ja s'anaven recuperant i es començava altre cop a produir vi; aquí mai més no s'ha pogut tornar a competir, i modernament ja no és rendible transportar el raïm des de llocs tan poc accessibles, i s'ha abandonat totalment. La vinya va ressorgir després de la fil·loxera a la plana de l'Empordà, on la terra és de més bon treballar i el transport és més fàcil.

En època dels romans les muntanyes de Cadaqués devien estar cobertes de boscos, però ara, entre la vinya, la pesca a l'encesa, els incendis i la mateixa naturalesa del terreny, és impossible aturar el procés de degradació i desertització de la zona.

LA PARET SECA

La paret seca a Cadaqués està molt condicionada pel tipus de roca de la zona, els esquistos, que per la seva facilitat de trencar-se en cares planes permet d'aconseguir lloses que no seria possible d'obtenir amb un altre tipus de pedra. Aquesta particularitat, la gran quantitat de material existent i la necessitat de treure'l del camp per poder-lo conrear han fet que la paret seca sigui un element característic de la comarca.

Els nous habitatges, en gran part d'estiuejants, no es deslliguen de la tradició i s'intenta conservar aquest estil, tot i que la confiança que els cadaquesencs havien disposat en la paret seca s'ha perdut, i ara moltes tanques es fan unint les pedres amb morter.

No podem estar-nos de parlar de la geologia de Cadaqués i de la península del Cap de Creus, que ha estat un dels factors més importants en l'èxit de la paret seca. Pensem que si ens haguéssim trobat amb una pedra de mal treballar, com ara el granit, o amb còdols, hauria estat difícil la seva construcció, i consegüentment el seu progrés.

Recurrent les muntanyes ens podem adonar que no existeix una disposició igual en les parets. Cada paret s'ha anat fent segons el tipus de pedra que es tenia més a mà. Si la paret es podia fer amb pedres de més grandària, no es triaven les petites.

La disposició depèn de la grandària i la forma d'aquestes, però estan col·locades tal com vénen, sense adoptar formes especials ni decoratives. En algunes parets la pedra forma línies horitzontals; en altres, en canvi, està col·locada verticalment i n'hi ha que donen l'aspecte de carreus. No hem d'oblidar que la paret, en tots els seus casos, es feia per necessitat i no per gust.

En la construcció de les parets, hi participava tota la mà d'obra disponible; fins les dones treballaven transportant pedres i en alguns casos venia gent d'altres pobles o es pagava a d'altres pagesos o pescadors per a fer la tasca.

Les parets estan formades per una o dues fulles. La paret de dues fulles s'omple de pedra petita al seu interior. La paret d'una fulla és més complicada de construir, perquè cal trobar pedres de la mida de la paret o bé pedres que si no

Mur de límit de propietat.